

'Aardgasvrije en Frisse Scholen' moeten het gangbare doorbreken

Met ruim 60 deelnemers was er veel animo voor de kennissessie over het [Innovatieprogramma 'Aardgasvrije en Frisse Scholen'](#). Tijdens deze sessie (op 12 september bij OBS 't Startblok in Achterveld) werd voor de deelnemers duidelijk dat het programma naast tien aardgasvrije, frisse en gerenoveerde scholen ook een breder kennis- en leerprogramma moet gaan opleveren.

'Aardgasvrije en Frisse Scholen' is onderdeel van een omvangrijk programma van het ministerie van BZK, met projecten die vooruitlopen op het nog te sluiten Klimaatakkoord. De projecten zijn een tussenstap naar een aardgasvrije gebouwde omgeving. Voor het programma 'Aardgasvrije en Frisse Scholen' is vijf miljoen euro beschikbaar om tien scholen te renoveren tot aardgasvrije en frisse scholen. De projecten moeten daarnaast kennis opleveren, die breed zal worden gedeeld, zegt programmaleider Donald van den Akker van Platform 31. "De tien projecten moeten repeteerbaar worden naar andere scholen. Het leeraspect is ontzettend belangrijk. Minister Ollongren heeft gezegd dat ze veel belang hecht aan dat kennis- en leerprogramma. Met de lessen van die tien projecten kunnen we scholen die buiten de boot zijn gevallen toch proberen verder te helpen."

Opgedane kennis gebruiken

Gemeenten en schoolbesturen die aan het programma mee willen doen kunnen voortborduren op expertise uit het programma 'School Vol Energie' en opgedane praktijkervaringen uit de 'Green Deal Scholen'. Zo geven zes praktijkervaringen, aan de hand van [kengetallen](#), een goede indruk van de kosten die met een aardgasvrije renovatie gemoeid zijn. Marco van Zandwijk van Ruimte-OK: "Met een gezamenlijke investering van 1.000 euro per vierkante meter kan een schoolgebouw er weer twintig jaar tegen. Het gebouw is aardgasvrij en het binnenklimaat is er weer op orde. De kengetallen maken ook duidelijk dat het besparen van een ton CO₂-uitstoot een investering vraagt van ongeveer € 35.000,-. Deze informatie is handig om te gebruiken als gemeente en het schoolbestuur met een plan naar de gemeenteraad gaat.

De voornaamste les uit 'School Vol Energie', een volledig uitgewerkt concept om schoolgebouwen ingrijpend en energieneutraal te renoveren, is dat het erg lastig is om dergelijke projecten in gezamenlijkheid van de grond te krijgen. Olivier Lauteslager van Platform 31: "We hadden 45 serieuze pilots in beeld. Uiteindelijk hebben er maar 6 aan het programma deelgenomen, en daarvan zijn er gedurende het proces nog 3 afgevallen. Bottleneck was in veel gevallen het ontbreken van een gezamenlijk commitment tussen schoolbestuur en gemeente."

Doorbreken van het gangbare

De behoefte aan betere, frisse en energieneutrale scholen wordt in de huidige praktijk geblokkeerd door een combinatie van ondermaatse gebouwkwaliteit, te lage instandhoudingsvergoedingen en te hoge marktprijzen. Om die prijzen omlaag te krijgen is innovatie nodig. Innovatie kan echter alleen slagen als er goede samenwerking is tussen gemeenten, schoolbesturen en marktpartijen. Olivier Lauteslager van Platform 31: "Het probleem van renovatie en upgrade van gebouwen moet echt door gemeenten en schoolbesturen samen worden aangepakt. Dit vanuit de bereidheid om onconventionele oplossingen te bedenken. De betrokken aanbieders moeten bereid zijn om af te wijken van de ouderwetse 'aannemerachtige' manier van werken. Zonder die bereidheid zal er nooit innovatie ontstaan. Innovatie wordt alleen bereikt door samen experimenten aan te gaan, met alle bijkomende onzekerheden."

In essentie moeten de projecten in 'Aardgasvrije en Frisse Scholen' dus op één of andere wijze de gangbare praktijk doorbreken. Een goed uitgangspunt daarbij is een gebouw te benaderen vanuit een levensduurbenadering, dus op basis van Total Cost of Ownership. Een andere tip is problemen samen op te lossen, dus met andere gemeenten, besturen, marktpartijen en/of omwonenden. Dan ontstaat er volume, wat weer kansen biedt voor betrokken partijen. Donald van den Akker van Platform 31: "Het is met name een verandering in mindset die wij met dit programma willen honoreren. Tot slot kregen de aanwezigen nog een tip mee. Bekijk bij het in te dienen project of het qua proces, product of gebouw een oplossing gaat opleveren waarvan het realistisch is dat deze vaker herhaald kan worden. Want daar zijn we naar op zoek!"

[Bekijk voor meer informatie ook de vragen & antwoorden die tijdens de kennissessie zijn gesteld.](#)